

ارتباط سنجی آلودگی سرب در پوشش‌های گیاهی حاشیه بزرگراه‌ها (مطالعه موردی: تهران)

انسیه فدائی^{۱*}، محمد جواد امیری^۲، امیر هدایتی^۳، شاهو کرمی^۴، الناز فدائی^۵

- ۱- کارشناس ارشد محیط زیست، دانشگاه بیرجند، en.fadaee@yahoo.com
۲- استادیار گروه برنامه ریزی محیط زیست، دانشگاه تهران، mjamiri@ut.ac.ir
۳- دانشجوی دکتری برنامه ریزی محیط زیست، دانشگاه تهران، ahedayati@ut.ac.ir
۴- کارشناس ارشد برنامه ریزی محیط زیست، دانشگاه تهران، karam.sh@ut.ac.ir
۵- کارشناس گیاه‌پزشکی، دانشگاه صنعتی شاهرود، e.fadaei71@yahoo.com

چکیده

آلودگی هوا از مهمترین مشکلات زیست محیطی در قرن اخیر است که سلامت انسان‌ها را تهدید می‌نماید. در میان فلزات سنگینی که باعث ایجاد نگرانی‌های عمده زیست محیطی در اکثر نقاط دنیا گردیده، عنصر سرب بیشترین تحقیقات زیست محیطی را به خود اختصاص داده است. فعالیت‌های انسانی متعدد مانند احتراق سوخت‌های فسیلی، فعالیت‌های صنعتی و اتومبیل‌ها از عمده منابع انتشار سرب می‌باشند. نظر به اینکه بسیاری از گیاهان قادرند تعدادی از آلاینده‌ها را از طریق اندام‌های هوایی خود بخصوص برگ‌ها جذب و در خود ذخیره نمایند، لذا زیست ردیابی به وسیله گیاهان روشی مفید برای تخمین آلاینده‌ها است. در این تحقیق برگ گیاهان خرزهره و برگ نو به عنوان یک زیست ردیاب آلودگی هوا به سرب در تهران مورد ارزیابی قرار گرفت. پس از اقدامات اولیه جمعاً ۸ ایستگاه در سطح شهر تهران در نظر گرفته شد که شامل بزرگراه‌های اصلی می‌شوند. برگ‌ها از ایستگاه‌های نمونه برداری در دو فصل بهار و تابستان جمع‌آوری و پس از آماده کردن مقدماتی به دو صورت شسته شده و شسته نشده، غلظت سرب در آنها اندازه‌گیری شد. نتایج نشان داد که غلظت سرب در برگ‌های شسته نشده بیشتر از برگ‌های شسته شده بود و میان برگ‌های شسته شده و برگ‌های شسته نشده اختلاف معنی‌داری نشان داده شد.

واژه‌های کلیدی: آلودگی هوا، سرب، ردیابی زیستی، تهران